

JEDLIŃSK

PRZYSUCHA

PRZYTYK

WIENIAWA

WOLANÓW

ZAKRZEW

LGD „Razem dla Radomki” laureatem konkursu na Najciekawszą Inicjatywę Innowacyjną w Regionie!

ZAPRASZAMY NA SPOTKANIA Z FOLKLOREM IM. STANISŁAWA STĘPNIAKA W WIENIAWIE!

E-LEARNING W POZNANIU NASZEGO DZIEDZICTWA.

WIZYTA KOMISJI EUROPEJSKIEJ

Z WIZYTĄ U KOLBERGA PRZYSUSKIE SPOTKANIA CHÓRÓW

Nowe hale sportowe w Wolanowie i w Jedlance

Apetyt Na Gombrowicza

GoWake i Powitanie Lata w Domanowie

XIV Ogólnopolskie Targi Papryki w Przytyku!

Z dziejów gospodarczych rodu Podlodowskich

Wstęp

Drodzy Czytelnicy!

Przedstawiamy lipcowy numer naszego comiesięcznego wydawnictwa, które przedstawia najważniejsze informacje dotyczące działań realizowanych przez nasze Stowarzyszenie. Rozpoczynając ten wakacyjny okres, chciałbym zaprosić Państwa do odwiedzin naszych gmin, gdzie czekają na Was wyjątkowe miejsca, zabytki i wiele innych atrakcji.

Lipiec - jak co roku rozpoczynamy od Powitania Lata w Domaniowie - festynu któremu od zeszłego roku towarzyszy bardzo ciekawa inicjatywa skrywająca się pod nazwą „GoWake” - czyli pierwsza tego typu impreza w Polsce promująca wakeboarding i sporty wodne. Jedlińsk zaprasza za to miłośników jazdy na jednośladach na Ogólnopolski Złoty Motocyklowy Irons Party, a Wieniawa na kolejną edycję Spotkań z Folklorem im. Stanisława Stępnika.

W bieżącym numerze znajdą Państwo również informacje

o konkursie na Najciekawszą Inicjatywę Innowacyjną w Regionie, w której otrzymaliśmy główne wyróżnienie; relacje z organizowanych przez LGD inicjatyw i wydarzeń (wizyta studyjna Komisji Europejskiej, Spotkanie Chórów w Przysusze), jak również trzecią część opowieści o rodzinie Podlódowskich.

Życzymy miłej lektury i zachęcamy do dzielenia się uwagami, spostrzeżeniami na łamach wydawnictwa.

Prezes Zarządu Stowarzyszenia
LGD „Razem dla Radomki”
Cezary Adam Nowek

LGD „Razem dla Radomki” laureatem konkursu na Najciekawszą Inicjatywę Innowacyjną w Regionie!

Z przyjemnością informujemy, iż Stowarzyszenie „Razem dla Radomki” zostało laureatem konkursu na Najciekawszą Inicjatywę Innowacyjną w Regionie – organizowaną przez Związek Pracodawców Warszawy i Mazowsza w ramach projektu „Mazowieckie partnerstwo na rzecz współpracy, adaptacyjności i innowacji.” To wyjątkowe wyróżnienie, otrzymaliśmy za realizację inicjatywy „E-learning dla rozwoju południowego Mazowsza”.

Uroczyste wręczenie nagród odbyło się podczas zorganizowanej w ubiegły czwartek konferencji „Przedsiębiorcy na Mazowszu, przedsiębiorcy w kraju – szanse i wyzwania”. Kapituła konkursu przyznała cztery równorzędne tytuły. Oprócz naszej organizacji otrzymali je: Stowarzyszenie Oświatowe Sycyna za inicjatywę „Interaktywne, bezpośrednie i e-doradztwo dla mikroprzedsiębiorstw”, Mazowiecki Związek Pracodawców w Gminie Lesznowola za inicjatywę „Partnerstwo lesznowolskie” oraz firma Net4Net sp. z o.o. za inicjatywę „Platforma EFSArt.eu”. Nagrodę specjalną otrzymała Fundacja Dobry Duszek za najciekawszą inicjatywę społeczną w regionie – za opracowany program reintegracji więźniów z Aresztu Śledczego w Radomiu poprzez włączenie ich w proces przygotowania posiłków dla potrzebujących żywienia dzieci.

Nagrodzona inicjatywa Stowarzyszenia „Razem dla Radomki” obejmuje dwa projekty szkoleń e-learningowych, które zostały skierowane do organizacji pozarządowych (E-learning skutecznym narzędziem III sektora na wsiach” oraz do uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych (E-learning w poznaniu naszego dziedzictwa), w których udział wzięło blisko 400 osób.

Arkadiusz Ostrowski
Stowarzyszenie LGD „Razem dla Radomki”

Laureaci konkursu na Najciekawszą Inicjatywę Innowacyjną w Regionie
fot: ZPWIM

ZAPRASZAMY NA SPOTKANIA Z FOLKLOREM IM. STANISŁAWA STĘPNIAKA W WIENIAWIE!

21 lipca 2013 r. w Wieniawie odbędzie się 7 edycja Spotkań z Folklorem im. Stanisława Stępnika.

Głównym założeniem imprezy jest popularyzacja muzyki ludowej, a także przypomnienie szerszemu gronu osób – postaci Stanisława Stępnika, wyjątkowego muzyka ludowego z Wieniawy. Już dziś serdecznie zapraszamy Państwa na to wydarzenie, a także do lektury wywiadu z inicjatorem przeglądu – Panem Ryszardem Nogańskim – Dyrektorem Gminnego Ośrodka Kultury w Wieniawie. Impreza uzyskała dofinansowanie w ramach naboru wniosków dla działania „Małe Projekty” realizowanego przez Stowarzyszenie „Razem dla Radomki”.

Spotkania z Folklorem im. Stanisława Stępnika, mimo niewielkiego – 7 letniego stażu, powoli stają się jedną z najważniejszych imprez poświęconych kulturze ludowej na terenie południowego Mazowsza. Skąd pomysł na organizację tego wydarzenia?

Decyzję o organizacji Spotkań z Folklorem podjąłem, aby kontynuować już zapomniane prezentacje folklorystyczne, które odbywały się w odpust (Świętej Katarzyny) w miesiącu lipcu do 2000 r. Jednak główną przesłanką organizacji tego wydarzenia była chęć przypomnienia społeczności lokalnej, postaci niewidomego od urodzenia – uzdolnionego muzyka ludowego i autora wielu utworów ludowych oraz długoletniego mieszkańca gminy Wieniawa Pana Stanisława Stępnika (1905-2003). Jest on autorem wielu polek, mazurków, oberków i walczyków.

Jak wyglądały pierwsze imprezy? Czym się różniły od obecnych edycji?

Pierwsze imprezy traktowane były jako swobodne spotkania przyjaciół i miłośników muzyki Stanisława Stępnika na których prezentowały się kapele ludowe. Ich występy oceniała publiczność. Zaproszone kapele otrzymywały tylko małe wynagrodzenie, tak aby pokrywało koszt podróży do Wieniawy.

Obecne edycje mają charakter przeglądu i przybrały o wiele bardziej rozbudowaną formułę wydarzenia artystycznego, które z roku na rok przyciąga coraz większą publiczność - nie tylko z Wieniawy, ale z całego Mazowsza. Kapele występujące w konkursach nie są, tak jak to było w pierwszych edycjach - oceniane przez publiczność, ale przez jury powołane przez organizatora. Przyznawane są nagrody pieniężne i wyróżnienia, a każda z występujących kapel ma zapewnione honorarium za występ. W przerwie konkursu organizujemy cieszący się dużym zainteresowaniem konkurs tańca ludowego z nagrodami.

Spotkania im. Stanisława Stępnika mają charakter przeglądu. Czy może nam Pan przybliżyć w jakich kategoriach rywalizują uczestnicy wydarzenia?

Uczestnicy Spotkań z Folklorem rywalizują w kategorii: kapel ludowych i solistów-instrumentalistów. Dopuszczamy uczestnictwo solistów-instrumentalistów będącymi członkami występujących kapel. W rywalizacji oceniamy dobór repertuaru, technikę gry i poprawność wykonania. Konkursowe kapele mają zgodnie z regulaminem możliwość zaprezentowania 3-4 utworów w czasie 12 minut. Wszystkie chętne kapele i instrumentalisci mogą do 5 lipca przesyłać zgłoszenia do Gminnego Ośrodka Kultury w Wieniawie.

W czym możemy upatrywać powrotu mody na kulturę ludową, która jeszcze kilka – kilkanaście lat temu skazywana była na zapomnienie?

Organizacja wydarzeń, przeglądów folklorystycznych pozwala nam na promować i pokazywać lokalną tradycję twórczości

Spotkanie z folklorem im. St. Stępnika - 2012 r.
 fot: Stowarzyszenie LGD „Razem dla Radomki”

kulturalnej z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa reprezentowanego przez kapele ludowe. Pokazuje ona młodym ludziom, muzykę i zwyczaje – ich dziadków. Jest to niezmiernie ważne, aby kultywować naszą piękną i bogatą kulturę, a możemy to osiągnąć dzięki różnym wydarzeniom, takim jak nasze wieniawskie spotkania.

Czego możemy spodziewać się po 7 edycji wydarzenia?

Po raz pierwszy gościem naszego wydarzenia będzie zespół z poza granic naszego kraju. Będzie nim folk-rockowa – „The Ukrainian Folk”, która powstała w 1990 roku we Lwowie i cieszy się dużą popularnością nie tylko w naszym kraju. Ma za sobą zagranicznych kilkadziesiąt koncertów w całej Europie. Zaproszenie takiego zespołu, umożliwi nam konfrontację polskiej muzyki ludowej, z tą prezentowaną przez naszych wschodnich sąsiadów. Na obecnych VII Spotkaniach z Folklorem im. Stanisława Stępnika zwycięzcy poszczególnych kategorii po raz pierwszy otrzymają statuetki "Złota harmonia". To nie wszystkie atrakcje, które czekają na gości naszej imprezy, na którą bardzo serdecznie zapraszamy.

E-LEARNING W POZNANIU NASZEGO DZIEDZICTWA.

Z wielką przyjemnością informujemy, iż konkurs zorganizowany przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Razem dla Radomki” w ramach projektu: „E-learning – w poznaniu naszego dziedzictwa” został rozstrzygnięty. Uczestniczyły w nim 192 osoby, a nagrody otrzymały 3 najaktywniejsze szkoły oraz 4 najlepszych uczestników.

Wśród laureatów konkursu dla najaktywniejszych szkół znalazły się: Publiczne Gimnazjum w Przytyku, które otrzymało pierwsze miejsce i nagrodę w postaci komputera. Drugie miejsce zajęła Publiczna Szkoła Podstawowa w Jedlance (nagroda – projektor multimedialny), a trzecie Publiczna Szkoła Podstawowa we Wrzosie (nagroda – urządzenie wielofunkcyjne).

W drugim konkursie wybranych zostało 4 najaktywniejszych uczestników szkoleń, którzy otrzymali nowoczesne tablety multimedialne. Laureatami konkursu dla osób indywidualnych zostali: Karolina Rdzanek z Publicznego Gimnazjum w Przytyku, Hubert Wójcicki z Publicznej Szkoły Podstawowej nr 2. w Przysusze, Milena Włodarczyk z Publicznego Gimnazjum w Przysusze oraz Iga Żurowska z Publicznej Szkoły Podstawowej w Jadlance.

Projekt „E-learning w poznaniu naszego dziedzictwa” realizowany w okresie od 15 kwietnia do 21 czerwca 2013 r. miał na celu przekazanie wiedzy na temat bogatej kultury i dziedzictwa obszarów wiejskich, jej historii, pokazania informacji o ciekawych miejscach, architekturze, wydarzeniach, które na stałe zapisały się na kartach historii. Szkolenia przeprowadzone były w odmienny sposób, od wiedzy przekazywanej w szkołach na lekcjach historii i j. polskiego. Przygotowane zostały w oparciu o materiały multimedialne, zawierały lekcje opracowane w oparciu o nowe media i aplikację, które potrafiły zaciekać młodego odbiorcę. Swoim zakresem tematycznym obejmowały tematy poświęcone Witoldowi Gombrowiczowi, Oskarowi Kolbergowi, folklorowi, mniejszościom narodowym i wyznaniowym oraz historii naszego terenu.

Szkolenia miały charakter bezpłatny, interaktywny, elastyczny i potwierdziły duże zainteresowanie młodych osób, tą nową metodą nauczania, z której można korzystać, w dowolnie wybranym przez uczestnika miejscu i czasie, mając do dyspozycji wyłącznie komputer i Internet.

Arkadiusz Ostrowski
Stowarzyszenie LGD "Razem dla Radomki"

Rozdanie nagród
fot: Stowarzyszenie LGD „Razem dla Radomki”

Wizyta Komisji Europejskiej
 fot: Stowarzyszenie LGD „Razem dla Radomki”

WIZYTA KOMISJI EUROPEJSKIEJ

W piątek 21 czerwca Stowarzyszenie Razem dla Radomki miało przyjemność być gospodarzem wizyty studyjnej w której uczestniczyli przedstawiciele Komisji Europejskiej (Pedro Tarno - Hiszpania, Jacek Wolski i Zbigniew Fąfara) oraz Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, w skład którego weszli m.in. Pani Elżbieta Milewska – Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej Ministerstwa Finansów, Edmund Bożeński - Dyrektor Departamentu Koordynacji Projektów Europejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego, Jarosław Wojtowicz – V-ce Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Renata Zielińska – Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Cezary Kuśmirek – Z-ca Dyrektora Fundacji Programów Pomocy dla Rolnictwa oraz Prof. dr inż. Marek Jerzy Gromiec – Przewodniczący Krajowej Rady Gospodarki Wodnej.

Celem spotkania z przedstawicielami Rady i Zarządu Stowarzyszenia „Razem dla Radomki” była prezentacja działań i inwestycji realizowanych ze środków Unii Europejskiej,

w szczególności z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich – w ramach funduszy przeznaczonych na działania dla samorządów, instytucji kultury i przedsiębiorców przez naszą organizację.

Uczestnicy wizyty odwiedzili Park Historyczny Rycerzy Bogurodzicy w Taczowie, zapoznali się z możliwościami produkcji Papryki Przytyckiej w nowoczesnym gospodarstwie Pana Krzysztofa Grzyba. Odwiedzili również „Zalew w Domaniowie” oraz jeden z najnowocześniejszych obiektów wypoczynkowych na Mazowszu – Pałac Domaniowski w Konarach. Kolejnym punktem wizyty było „spotkanie z dziedzictwem kulturowym i kulinarnym”, które odbyło się w Gminnym Centrum Informacji, Edukacji i kultury w Zakrzewie. Spotkanie rozpoczęł występ Kapeli Jana Wochniaka z Wieniawy, oraz Zespołu „Zakrzewiaki”, którzy to uczestniczyli w projektach finansowanych w ramach działania „Małe Projekty”. Po stawie duchowej przyszedł czas na degustację wielokrotnie nagradzanych w ogólnopolskich konkursach potraw tradycyjnych i regionalnych. Mogliśmy spróbować Pierogów z Bajki, produktów tradycyjnych – Salcesonu Wizytowego, Szynki Zdziechowskiej oraz pozostałych wyrobów wędliniarskich z Gospodarstwa Rolnego Państwa Pysiak ze Zdziechowa, pieczywa z Piekarni Wacyn, oraz Naturalnie Mętnego Soku – Smaczek z Doliny Radomki Pani Moniki Bankiewicz.

 Arkadiusz Ostrowski
 Stowarzyszenie LGD "Razem dla Radomki"

Z WIZYTĄ U KOLBERGA PRZYSUSKIE SPOTKANIA CHÓRÓW

W sobotnie popołudnie 15 czerwca mogliśmy wysłuchać przepięknego koncertu w wykonaniu chórów – odbywającego się w ramach cyklicznego wydarzenia, jakim są przysuskie spotkania chórów pn. „Z wizytą u Kolberga”. Tegoroczna edycja była pierwszą, którą współorganizowało Stowarzyszenie „Razem dla Radomki”. Pozostałymi inicjatorami i organizatorami wydarzenia było Stowarzyszenie Chóru Nauczycielskiego Canto, Starostwo Powiatowe w Przysusze, Burmistrz Gminy i Miasta Przysucha, Towarzystwo Kulturalne im. Oskara Kolberga w Przysusze oraz Domu Kultury w Przysusze.

Pierwszy na scenie zaprezentował się Chór Miasta Szydłowca „Gaudium Cantii”, którego występ został przyjęty gromkimi owacjami. W pierwszej części koncertu szydłowieccy artyści zaprezentowali pieśni ludowe, wśród których mogliśmy usłyszeć m.in. popularną rosyjską pieśń „Jarzębinę”, świętokrzyskie „Da moja łysico”, czy mazowiecką melodię „A jak śpiewać”. Druga część występu nazwana „Renesans” zawierała m.in. utwory „Służyłem ja tobie”, „Dusza artysty”, „Magnificat”, w których gościnnie zaprezentowała się skrzypaczka Zuzanna Gadowska.

Drugim wykonawcą, który zaprezentował się tego dnia – byli gospodarze imprezy – Chór Nauczycielski Canto z Przysuchy, który w tym roku obchodzi 20-lecie swojej działalności. Na przestrzeni tych lat występował ponad 200 razy na terenie całego kraju, jak i poza jego granicami. W 2010 r. został odznaczony medalem „Za zasługi w krzewieniu kultury polskiej” przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Chór pod kierownictwem Jerzego Mazurka i Karola Sionka w godzinnym występie zaprezentował m.in. „Polkę Lubelską”, „Laura i Filon”, ukraińską pieśń „Bandurę”, czy piosenkę z musicalu „Dzwonnik z Notre Dame” – Belle Piękna. Na zakończenie przeglądu, obydwaj zaprzyjaźnione chóry wspólnie zaśpiewali utwory „Polonez o Kolbergu”, „Głęboka Studzienka” i „Fornaliczki”.

Arkadiusz Ostrowski
Stowarzyszenie LGD „Razem dla Radomki”

Przysuskie spotkanie chórów
fot: Stowarzyszenie LGD „Razem dla Radomki”

Nowe hale sportowe w Wolanowie i w Jedlance

Wolanów

Dwie nowoczesne hale sportowe zostały oddane do użytku na terenie LGD „Razem dla Radomki”. W Wolanowie od 15 czerwca mieszkańcy mogą pochwalić się nowym obiektem sportowym, którego koszt wyniósł ponad 6 mln zł, z czego 500 tys. zł to dofinansowanie przyznane w ramach Programu Rozwoju Bazy Sportowej Województwa Mazowieckiego, ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. Obiekt stanął przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Wolanowie.

Hala główna o wymiarach 26,67m x 43,29m została zaprojektowana tak, by można było rozgrywać mecze piłki ręcznej, koszykówki, tenisa ziemnego oraz siatkówki. Budynek posiada dodatkowo dwie sale dydaktyczne, istnieje także możliwość zainstalowania w hali sportowej czterech rzędów miejsc rozsuwanych (około 200 siedzisk) dla widzów. W uroczystym

Hala sportowa w Wolanowie
fot: www.echodnia.eu

otwarcu wzięły udział wicemarszałek Leszek Ruszczyk, który pogratulował władzom gminy zrealizowanej inwestycji. Wyraził nadzieję, że nowa baza sportowa przyczyni się do zwiększenia aktywności fizycznej oraz promocji zdrowego trybu życia wśród mieszkańców. Przekazał również, na dobry początek, zestaw piłek, ufundowanych przez Samorząd Województwa Mazowieckiego.

Jedlanka

W Jedlance (gmina Jedlińsk) przy szkole podstawowej, powstała nowa sala gimnastyczna. Wartość inwestycji wyniosła blisko 2 mln zł. Sala gimnastyczna o wymiarach 25mx15m została wybudowana dzięki dofinansowaniu w wysokości 400 tys. zł. Pieniądze pozyskano z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, w ramach Programu Rozwoju Bazy Sportowej Województwa Mazowieckiego.

Uroczyste otwarcie obiektu odbyło się 19 czerwca br. Wśród zaproszonych gości znaleźli się m.in.: wiceprzewodnicząca sejmiku województwa mazowieckiego Bożenna Pachołczak i wicemarszałek Leszek Ruszczyk. Oboje podkreślali znaczącą rolę przedsięwzięć sportowych dla rozwoju mniejszych miejscowości – kondycji fizycznej mieszkańców, poprawie zdrowia i integracji

Hala sportowa w Jedlance
fot: www.echodnia.eu

społeczności. Na zakończenie, na ręce najmłodszych wicemarszałek przekazał zestaw niezbędnych piłek ufundowanych przez Samorząd Województwa Mazowieckiego.

Arkadiusz Ostrowski
Stowarzyszenie LGD "Razem dla Radomki"

Apetyt Na Gombrowicza

Dwa dni, cztery koncerty, dyskusja, spektakl, projekcja filmu, atrakcje dla dzieci i blisko tysiąc osób: „Apetyt na Gombrowicza” za nami. Tym wydarzeniem zakończyliśmy pierwszą połowę roku.

W wakacje odpoczywamy, ale już jesienią kolejni goście.

Od początku tego roku zorganizowaliśmy w Muzeum Gombrowicza jedenaście wydarzeń, gościliśmy m.in. Jorge Lavelliego, Klementynę Suchanow, a także Grażynę Auguścik, zespół „Maryna C.”, Jana Jakuba Należytego, Aleksandra Trąbczyńskiego i Małgorzatę Markiewicz, Mariusza Bonaszewskiego, Rafała Grzqkę.

Przez trzy tygodnie można było oglądać listy Witolda Gombrowicza do Juana Carlosa Gómeza, jednego z najbliższych argentyńskich przyjaciół pisarza, a o pracy nad „Kronosem” mówiły: Klementyna Suchanow, współredaktorka książki oraz Anna Łabędzka, współpracownica Rity Gombrowicz.

Piknik artystyczny „Apetyt na Gombrowicza” zaczęliśmy dyskusją o Gombrowiczu w niemieckim kręgu kulturowym, w której uczestniczyli: prof. Rolf Fieguth – tłumacz „Dziennika” na niemiecki, Marcin Piekoszewski – właściciel polsko-niemieckiej księgarni w Berlinie, Rudiger Fuchs – pisarz, wydawca pisma „Gombrowicz-Blatter”.

Wieczorem w pałacu wystąpił zespół IncarNations i Maja Kleszcz – artystka porównywana do Elli Fitzgerald (tygodnik „Polityka”) czy Billie Holiday („Gazeta Wyborcza”). Drugiego dnia „Apetyt” rozpoczęliśmy koncertem i musztrą paradną w wykonaniu orkiestry dętej „Grandioso”, na scenie na tyłach pałacu Teatr Resursa wystawił spektakl „Pamiętnik Stefana Czarnieckiego”. Publiczność uczestniczyła także w recitalu Krzysztofa Daukszewicza „Polska jest najśmieszniejsza” oraz koncercie duetu Waglewski-Pospieszalski.

Ewa Wiłkowska
Muzeum im. Witolda Gombrowicza

Apetyt na Gombrowicza
fot: Muzeum Witolda Gombrowicza we Wsołi

Powitanie Lata w Domaniowie 2012 r.
 fot: Stowarzyszenie LGD „Razem dla Radomki”

GoWake i Powitanie Lata w Domaniowie

Zapraszamy w najbliższy weekend nad zalew w Domaniowie, gdzie tradycyjnie w pierwszą niedzielę lipca powitamy lato. Imprezę organizuje Starostwo Powiatowe w Radomiu, wspólnie ze Związkiem Gmin Radomka. To szósty letni festyn rodzinny, którego głównym celem jest promowanie regionu i walorów turystycznych regionu. Towarzyszą mu zawody sportowe GoWake2013.

VII Festyn Rodzinny odbędzie się na plaży w Wólce Domaniowskiej. Wydarzenie rozpocznie o godzinie 13.10 występ Młodzieżowej Orkiestry Dętej z Przytka. W godzinach wieczornych zaprezentują się zespoły Łukash, Dwie Plus Jeden, Letni Chamski Podryw. Nie zabraknie też atrakcji dla najmłodszych – dla których przygotowano program artystyczny „Mysz i Kot” w cyrku, zabawy i gry animacyjne. Mistrzostwa Mieszkańców Ziemi Radomskiej w Piłce Siatkowej Kobiet i Mężczyzn oraz wybory Miss Lata Ziemi Radomskiej.

Imprezie towarzyszyć będą zawody GoWake 2013, której druga edycja rozpocznie się w najbliższy piątek i potrwa do niedzieli nad zalewem w Domaniowie. Wystartują w niej najlepsi zawodnicy wakeboardingu w Polsce. Miłośnicy sportu polegającego na pływaniu na powierzchni wody na specjalnej desce przychepionej liną do łodzi rywalizację rozpoczną w piątek a finały ich zmagania mogliśmy oglądać w niedzielne popołudnie. Starannie wyselekcjonowani uczestnicy sprawią, że wydarzenie to pozostanie na długo w pamięci uczestników.

Impreza GoWake jest największa imprezą tego typu, promującego sporty wodne w Polsce.. To niepowtarzalna okazja, żeby zobaczyć w jednym miejscu gigantów wakeboardu. Starannie wyselekcjonowani uczestnicy sprawią, że wydarzenie to pozostanie na długo w pamięci uczestników.

W piątek o godzinie 17.00 odbędzie się otwarty trening. W sobotę w godzinach 11.30-15.00 trwać będzie otwarta sesja a od godziny 16.00 do 20.00 eliminacje, które zakończone zostaną przyznaniem nagród za najlepsze ewolucje. 3 dnia – w niedzielę odbędą się zmagania półfinałowe i finałowe, a także pokaz flyboardu.

Arkadiusz Ostrowski
 Stowarzyszenie LGD "Razem dla Radomki"

XIV Ogólnopolskie Targi Papryki w Przytyku!

Targi Papryki w Przytyku - 2012 r.
fot: Stowarzyszenie LGD „Razem dla Radomki”

Już dziś zapraszamy Państwa na XIV Ogólnopolskie Targi Papryki w Przytyku, które odbędą się w niedzielę 18 sierpnia 2013 r. Jest to impreza organizowana od 1999 roku z inicjatywy Wójta Gminy Przytyk, Powiatu Radomskiego oraz Prezesa Radomskiej Giełdy Rolnej. Tegoroczna edycja Targów Papryki współfinansowana jest w ramach naborów wniosków ogłoszonych przez naszą Lokalną Grupę Działania „Razem dla Radomki” ze środków finansowych Osi 4 Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich dla działania „Małe Projekty”.

Miejsce organizacji tej imprezy nie jest przypadkowe – albowiem Przytyk wraz z okolicznymi gminami – nazywane są paprykowym zagłębiem. To z tego obszaru pochodzi blisko 80% krajowej produkcji tego smacznego warzywa. W samym Przytyku paprykę uprawia się w około 200 gospodarstwach, a „Papryka Przytycka” to jeden z najbardziej rozpoznawalnych produktów rolniczych z tego regionu. Targi to również doskonała okazja do spotkań producentów z kraju i z zagranicy. Podczas imprezy producenci mają możliwość wymiany informacji na temat tajników uprawy papryki i zdobycia doświadczeń dotyczących sprzedaży i promocji swoich produktów. Każdy z odwiedzających targi będzie miał możliwość degustacji poszczególnych odmian papryki a także przeróżnych potraw, których głównym składnikiem jest papryka.

Wydarzeniu towarzyszą konkursy, występy zespołów artystycznych, gwiazd polskiej sceny muzycznej i kabaretowej. Odbędzie się też konkurs na najładniejsze stoisko wystawiennicze. Niezależnie od wieku każdy znajdzie dla siebie coś atrakcyjnego. Gwiazdami tegorocznej imprezy będzie Andrzej „Piasek” Piaseczny, Kabaret Potem, Bożena Dykiel i zespół Akcent.

Serdecznie zapraszamy!

Z dziejów gospodarczych rodu Podlodowskich

Rodzina Podlodowskich posiadała liczne dobra ziemskie znajdujące się przede wszystkim na terenie ziemi radomskiej. Z racji swych uposażeń zaliczali się oni do grona średniozamożnych szlachciców dawnej Rzeczypospolitej, jednak niektórych z jej przedstawicieli sytuowano nawet wśród bogatych posesorów. Początkową ostoją rodu w ziemi radomskiej był nieistniejący obecnie Ostrów,

a Przytyk erygowany został w 1333 roku. Dopiero wtedy nowo założona miejscowość stała się gniazdem rodowym dziedziców znad Radomki. Z biegiem czasu właściciele ulokowali drugi ośrodek miejski (istniał już w 1463 roku), również o nazwie Przytyk, który stopniowo wchłaniał pierwotną osadę. Nowy Przytyk znajdował się przy szlaku prowadzącym z Warszawy do Krakowa, a jego powierzchnia wynosiła 630 mórg. Uzyskiwanie przywilejów dla Przytyka zapoczątkował w 1488 roku Jan Podlodowski, kasztelan radomski. Otrzymał on od monarchy prawo do poniedziałkowych targów (tradycja ta przetrwała do dnia dzisiejszego) i dwóch jarmarków-na dzień św. Wita i św. Mikołaja. Poza tym dziedzic pobierał sumy wynikające z tzw. targowego i mostowego, a dochody przynosiły mu także zyski z czynszów oraz opłat od rzemieślników. Protesty radomskich mieszczan doprowadziły do tego, iż w 1464 roku król uwolnił ich od uiszczania kwot za przeprawę przez przytyckie mosty. Do Jana Podlodowskiego należały działki ziemskie w Podlodowie, Ruchowie, Szczucicach i Oblas.

W wyniku transakcji z 1488 roku z Andrzejem Ślizem wszedł tenże kasztelan radomski w posiadanie Policznej i Gródka oraz uzyskał prawo do wydobywania rudy w Sławczyniu, którą wykorzystywano, np. w kuźnicy w Gródku. W zamian za to ofiarował 2 łany i 1000 grzywien Ślizowi. Sprawa tej „czasowej wymiany” i zaistniałego sporu, gdyż Jan nie spieszył się ze zwrotem użytkowanych wsi, znalazła swój finał po śmierci Podlodowskiego. Porozumienie zawarli synowie kasztelana, którzy m.in. oddali dzierżone wioski.

Spadkobiercy Jana Podlodowskiego podzielili się majątkiem ziemskim w 1502 roku, a treść tych zapisów znajduje się w Archiwum Państwowym w Radomiu. Według tego dokumentu sześciu synów Podlodowskiego otrzymało następujące dobra. Jan i Hieronim dzierżyli Suków, Wolę Sukowską, Ostrów z przyległościami oraz połowę Starego i Nowego Przytyka. Mikołaj i Feliks dostali Zakrzew Kościelny, Oblas, Wolę Zakrzewską oraz młyn i staw. Zbigniew wszedł w posiadanie części Przytyka, Oblasu, Woli Zakrzewskiej i Studzienic. Natomiast Paweł otrzymał ziemie w Potkannie, Słowikowie, Studzienicach i Ostrołęce. Poza tym Ci dwaj ostatni mieli zarządzać lasami w pobliżu Zakrzewa i przytyckim młynem. Śmierć niektórych z braci (Jana i Mikołaja) oraz ich matki (Urszuli Chlewickiej) doprowadziła do dalszych podziałów uposażeń ziemskich oraz zysków pochodzących m.in. z targowego i mostowego. Wielu przedstawicieli rodziny Podlodowskich posiadało prawo do dóbr w Zakrzewie, który pod zarządem rodu znajdował się już w początkach XVI wieku i stan ten trwał do 1658 roku. Warto wspomnieć, iż w pierwszych latach XVII stulecia majątkiem tym zarządzał Jan Podlodowski, który był fundatorem nowego kościoła. Podobnie rzecz miała się z Ostrowem, który w 1455 roku należał do Jana Podlodowskiego, wspomnianego kasztelana radomskiego. Kolejnymi jego posesorami byli m.in.: Hieronim, Zbigniew, Paweł, Stanisław Lupa oraz jego syn Grzegorz. W połowie XVII wieku miejscowość ta znajdowała się jeszcze w posiadaniu rodu z Przytyka, ale w krótkim czasie prawo własności nabyła rodzina Tartów.

Tabiegi o otrzymywanie korzystnych przywilejów dla Przytyka

czynił Paweł Podlodowski, syn Jana i ojciec Stanisława Lupy. W 1511 roku monarcha potwierdził dotychczasowe prawa z 1488 roku, a w 1518 roku opłatę za „przejazd przez most od zaprzężonego wozu” ustalono na 4 denary.

W 1528 roku kwotę tę zwiększono do 5 denarów, gdyż konieczna była naprawa i budowa przytyckich mostów, które funkcjonowały już od 1502 roku. Paweł ze swych dóbr uiszcział podatek w wysokości 2 grzywien i 31 groszy. Zbigniew, brat Pawła, według danych zawartych w rejestrze poborowym z 1508 roku płacił 3 grzywny 4 grosze i 9 denarów podatku, a Hieronim 4 grzywny. Natomiast kolejny z braci, Feliks, w ramach poboru ponosił koszty równe 3 grzywnom 1 groszowi i 12 denarom.

Ruiny dworu w Żurowie
fot: www.polskiezabytki.pl

W sferze gospodarczej rodzina z Przytyka „rozgłos” zyskała dzięki, tzw. frymarkowi, który przeprowadzono z królem. W 1545 roku Stanisław Lupa, poseł sejmowy, nabył wójtostwo radomskie z trzema wsiami-Dzierzkowem, Gołębiowem i Wolą Gołębiowską od spadkobierców Jana Kunata. Trzy lata później Lupa przekonał króla, iż jest właścicielem tychże wsi i otrzymał przywilej donacyjny na te wioski oraz prawo do pewnych sum związanych z radomskim wójtostwem. Sprawa ta wywołała sprzeciw radomskich mieszczan, gdyż według przedstawianego przez protestujących dokumentu z czasów Kazimierza Wielkiego do wójta nie należały trzy wspomniane wsie, ale tylko szósta część dochodów z nich uzyskiwanych! Wydawało się, że tę kwestię rozwiązał sejm piotrkowski, ponieważ 28 stycznia 1549 roku Zygmunt II August przyznał mieszczanom rację, iż Dzierzków, Gołębiów

Wola Gołębiowska należą do miasta Radomia. Nic podobnego! Następnego dnia monarcha i Stanisław Lupa dokonali frymarku, czyli zamiany dóbr. Słynny mówca sejmowy przekazał Zygmuntowi II Augustowi 3 sporne wsie, a w zamian otrzymał 4 wsie królewskie: Mleczków, Mazowszany, Blizocin i Wolę Blizocką. Transakcję tę można postrzegać jako próbę „uciszenia” Lupy, który głośno agitował przeciwko małżeństwu monarchy z Barbarą Radziwiłłówną, a król w ten oto sposób chciał pozyskać przywódcę szlachty sandomierskiej. Dzięki temu dziedzic znad Radomki zwiększył swój ziemski majątek (o 54 łany kmiece), a tuż przed śmiercią w okolicach Blizocina założył nową wieś o nazwie Podlodów-nawiązywał przez to do wcześniejszej siedziby rodziny. Sprawa niezgodnego z prawem frymarku toczyła się przez 32 lata i mimo decyzji sejmowych, które potwierdzały nielegalność zamiany i powoływały specjalne komisje lustracyjne, Podlodowscy nie utracili żadnej z nabytych wsi. Według zaskakujących kalkulacji ogłoszono, że

skarbu królewskiego na wymianie tej nie stracił, a nawet zyskał (pierwsze obliczenia komisarzy z 1564 roku przeczą tym danym). Wpływ na tak sprzyjające Podlodowskiemu decyzje miał z pewnością fakt, iż sam król nie zabiegał o to, by frymark unieważnić i powrócić do początkowego stanu rzeczy. Do kwestii tej powrócono jeszcze w 1618 roku podczas sejmiku województwa krakowskiego, na którym podjęto decyzję, że „frymarki wszystkie, którekolwiek zgodą stanów koronnych stanęły, aby perpetuum robur miały, a PP. Podlodowscy z sandomierskiej ziemi od pozwów instygatora o anihilację frymarku swego od lat kilkadziesiąt uczynionego aby za instancją PP. postów wolni byli, mają to efficere PP. postowie”. Zamiana dóbr w przejrzysty sposób ukazuje jaki rozdzwitek panował między wygłaszanymi politycznymi hasłami, a prywatnymi interesami.

Brat Stanisława Lupy, Walenty, był posesorem Przytyka, a od 1532 roku Rykowa i Żukowa, które nabył od spadkobierców Mikołaja Szydłowieckiego. Prawdopodobnie to właśnie Walenty zainaugurował po 1532 roku wznoszenie zamku, zwanego palais-donjon, w Żukowie. Dzieło to kontynuowali Kacper i Jan (synowie Walentego) bądź też Grzegorz Podlodowski, syn Lupy i kolejny właściciel tejże posiadłości.

Synowie Stanisława Lupy posiadali majątki ziemskie głównie w ziemi radomskiej. Jan gospodarował w Przytyku, Zakrzewie, Rykowie, Mleczkowie, Mazowszanach, Wośnikach i w Żukowie. Dobra ziemskie stanowiły 34 łany, a 11 z nich dzielił z Wojciechem Podlodowskim. Warto wspomnieć, iż w 1548 roku otrzymał od króla przywilej zezwalający na podwyższenie mostowego do 6 denarów. Poza tym podczas toczącego się sporu o frymark Jan reprezentował swych braci i bronił racji zmarłego już Stanisława Lupy. Według Lustracji województwa sandomierskiego z 1564 roku dochody z posiadanych majątków wynosiły 125 grzywien 86 groszy i 9 denarów. Kolejny z braci, Jakub, dziedziczył część Zakrzewa i Studzienic-łącznie 4 łany ziemi. Jednakże z tego względu, iż zajmowała go szczególnie działalność wojskowa, to na temat jego gospodarczych dokonań w materiałach źródłowych jest niewiele informacji.

Ruiny dworu w Żurowie
fot: www.polskiezabytki.pl

Grzegorz Podlodowski, starosta radomski, posiadał dobra w Blizocinie, nowym Podlodowie, Woli Blizockiej oraz w Ostrowie, części Żukowa i Pobroszyna Sycyńskiego, Goszczewicach, Sukowie, Woli Sukowskiej i Przytyku. W Woli Blizockiej i Blizocinie było 39 kmieci, 11 zagrodników i 2 karczmarzy, a także zajmowano się tam bartnictwem. Natomiast w Podlodowie powstał folwark i dwór oraz osiadło tam 15 rolnych kmieci, zagrodnik wraz z karczmarzem. We wsi funkcjonował jeden duży staw oraz młyn, a także stajnia, piekarnia i kuchnia. Dochody stanowiły około 295 grzywien. Podczas sprawowania urzędu starosty radomskiego Grzegorz polecił wybudowanie browaru i stajni, młynu w Gołębiowie i tartaku w Kozienicach. W czasie głośniejszej sprawy odnoszącej się do frymarku Podlodowski bronił działań ojca, a na dodatek nie wyraził zgody na to, by komisja zlustrowała sporne wsie. Syn Grzegorza, Andrzej, dziedziczył majątki ziemskie w Oblesie niedaleko Przytyka, które stanowiły powierzchnię 6

łanów, a także Przytyk i część Policznej. Niestety, na temat działalności gospodarczej tegoż członka rodu na razie źródła milczą.

W XVII stuleciu znaczne uposażenia posiadali Mikołaj, syn Andrzeja oraz Jakub Bonawentura, potomek Krzysztofa. Jakub Bonawentura miał dwór w Trablach, był właścicielem Gembarzowa, wspomnianych Trablach i Gołędzina, gdzie mieszkało 371 poddanych. W roku 1658 majątek tegoż dziedzica znacząco się powiększył, ponieważ objął część dóbr po Annie Kochanowskiej-córce Grzegorza Podlodowskiego. Dzięki temu otrzymał „Gulin z folwarkiem, Kozią Wolę, pusty plac w Radomiu, Gołędzin, lasy w pobliżu Woli Zakrzewskiej i młyn Borowiec”.

Mikołaj Podlodowski, starosta radomski, posiadał prawo do Przytyka, Ostrowa, Jabłonnej, Żerdzi, Wrzosu, Słowikowa i Studzienic. Z racji zarządzania radomskim starostwem Mikołajowi przypadły trzy wsie z folwarkami: Makowiec, Maków i Wacyn. W 1661 roku tenże dziedzic z własnych funduszy wybudował nowe spichlerze w Makowie i w Makowcu, a miejscowe zboże tam przechowywane sptawiano do Gdańska. W Wacynie powstał budynek z izbą, sienią i komorą. Dochody ze wsi i folwarków nie były większe niż 1515 złp. Natomiast ogólne korzyści ze starostwa stanowiły tylko 2075 złotych 13 groszy i 16 denarów. Czwarta część tej kwoty była wpłacana do skarbu rawskiego, a pozostałymi zarządzał starosta radomski. Warto wspomnieć, iż po potopie szwedzkim Mikołaj wystarał się w 1667 roku u Jana Kazimierza o funkcjonowanie w Przytyku cechów rzemieślniczych i wyznaczenie dwóch nowych dni na jarmarki-na św. Mateusza i Oktawę Bożego Ciała. Skromność materiałów źródłowych uniemożliwia dokładniejsze przedstawienie sposobów zarządzania podległymi dobrami ziemskimi.

Podlodowscy z Przytyka starali się pomnażać swe majątki ziemskie, które znajdowały się w większości w ziemi radomskiej. Nie zawsze odbywało się to zgodnie z literą prawa, jak kontrowersyjny frymark Stanisława Lupy z Zygmuntem II Augustem, ale trzeba przyznać, iż działania te były skuteczne! W swych dobrach ziemskich dziedzice koncentrowali się w dużej mierze na akcji osadniczej oraz na prowadzeniu gospodarki folwarczej, gdzie podstawę zysków stanowił eksport zboża z folwarków. Korzyści czerpano również z czynszów od miejskich parceli i ogrodów oraz m.in. od szewców, piekarzy czy też prasotłów. Polityka pozyskiwania posiadłości, lokowania nowych osad oraz efektywne zarządzanie swymi własnościami przyczyniło się do tego, że w latach 60-tych XVII stulecia niektórych przedstawicieli rodu zaczęto postrzegać jako bogatych szlachciców, do których bez wątpienia w owym czasie należeli Kochanowscy czy też Oleśnicy. W wyniku wymierania męskich przedstawicieli rodziny Podlodowskich pod koniec XVII stulecia i braku potencjalnych spadkobierców ich majątki ziemskie zaczęły się rozpadać.

mgr Agata Świątkowska
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Stowarzyszenie LGD "Razem dla Radomki"

Biuro Stowarzyszenia

ul. Wenera 9/11
26-600 Radom
tel./fax (48) 38 58 996

Biuro czynne w godzinach:

Poniedziałek 9.00-17.00
Wtorek – Piątek 8.00-16.00

Adresy e-mail:

zarzad@razemdlaradomki.pl
lgd@razemdlaradomki.pl
promocja@razemdlaradomki.pl

Strony www:

www.razemdlaradomki.pl
www.wdolinieradomki.pl
www.innowacyjnaradomka.pl
www.paprykaprzytycka.pl
www.elearning-szkolenia.eu
www.facebook.com/pages/LGD-Razem-dla-Radomki/115569261822956
www.razemdlaradomki.blip.pl

Biuletyn Lokalnej Grupy Działania „Razem dla Radomki”

Zespół redakcyjny: Cezary Adam Nowek
Arkadiusz Ostrowski
Ewa Witkowska
Agata Świątkowska

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie
Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Razem dla Radomki”
Współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach osi 4 – LEADER
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013